

JÄSENKIRJE 2/2010

Hyvä Kulutustutkimusseuran jäsen!

Tässä jäsenkirjeessä on tietoa Kulutustutkimuksen seuran syysseminaarista.

Kulutuksen niukkuus, runsaus ja kauneus Syysseminaari 19.11.2010

Kulutustutkimuksen seuran syysseminaarin 2010 teemana ovat kohtuullisen kulutuksen edellytykset. Pääpuhujana on tutkija Anna-Riitta Lehtinen Kuluttaja-tutkimuskeskuksesta. Tilaisuus järjestetään 19.11.2010 klo 12.00 alkaen Tilastokeskuksessa (Auditorio I.). Seminaarista myös seuran nettisivuilla (www.kulutustutkimus.net).

Osoitetiedot ja ilmoittautuminen:

Perjantaina 19.11.2010 klo 12 – 16 Tilastokeskus, Auditorio I, Työpajankatu 13, Helsinki. Lähin metroasema: Kalasatama

Seminaariin ja workshopiin ilmoittautuminen: perttu.melkas@tilastokeskus.fi 16.11.2010 mennessä.

Seminaari on jäsenille maksuton. Muille maksu on 30€, sisältäen vuoden 2010 jäsenmaksun. Perustutkintoa suorittavilla opiskelijoilla maksu on 10€. Maksut seuran tilille: OP Malmi 578024-22983 viitteellä 275, 15.11.2010 mennessä

Seminaarin ohjelma:

12.00 Avaussanat ja seuran lehden Kulutustutkimus.Nyt 2/2010 julkistus, Kulutustutkimuksen seuran varapuheenjohtaja Minna Autio, Helsingin yliopisto
12.10 Kohtuullisen minimin viitebudjetit, tutkija Anna-Riitta Lehtinen, Kuluttaja-tutkimuskeskus
12.40 Kommenttipuheenvuoro: tutkijat Paavo Järvensivu, Aalto-yliopisto ja Annukka Berg, Helsingin yliopisto

12.50 Väitöskirjakavalkadi

- KTT Hanna Leipämaa-Leskinen/Vaasa yliopisto: *Kuluttajat ristiriitojen maailmassa – Esseitä ruoan kuluttamisen haasteista*
- FT Johanna Ilmakunnas/Helsingin yliopisto: **Kuluttaminen ja ylhäisaatelin elämäntapa 1700-luvun Ruotsissa**
- KTT Henna Jyrinki/Vaasan yliopisto: *Lemmikinomistajan monet kasvot – Moniparadigmainen tutkimus kuluttajasubjektista lemmikkeihin*

13.40 Kahvitauko

14.00 Workshop-työskentely

Workshopit 1–4:

Oman työpaperin esittämisestä kiinnostunut: ota yhteyttä suoraan aiheeseesi sopivan workshopin vetäjään.

1. Ajattomia arvoja ja ajankuvaa kulutuksessa vetäjänä Pirjo Laaksonen

Kulutussyhteiskuntaa luonnehtii paitsi kulutuksen runsaus niin myös kulutuksen vahva arvottaminen. Millaisia arvoja kulutukseen liitetään? Mikä tekee tuotteesta arvokkaan? Ja toisaalta mikä on arvotonta kulutusta? Vai onko sellaista? Arvot liittävät tuotteet ajattomien ja ikiaikaistenkin merkitysten ketjuun. Näin kulutuksemme reflektoi jotain, mikä on inhimillisesti ja kulttuurisesti pysyvää. Toisaalta kulutus reflektoi vahvasti myös alati muuttuvaa ajankuvaa. Mikä on juuri tämän päivän kulutuksessa trendikästä? Mikä on oleellista juuri nyt? Vai onko sekin vain temporaalista vaihtelua jossain ikiaikaisemmassa merkitysten ketjussa? Edellä mainittujen kysymysten ääressä painiskelevat tutkijat kutsutaan esittämään ja vaihtamaan ajatuksiaan teemaryhmään ”Ajattomia arvoja ja ajankuvaa kulutuksessa”. Kiinnostuksesta osallistua ryhmän työskentelyyn ja esittää omia tutkimusajatuksiaan pyydetään ilmoittamaan ryhmän vetäjälle Pirjo Laaksonelle (pl@uwasa.fi)

2. Sosiaalinen media vetäjänä Perttu Melkas

Sosiaalinen media, jossa verkkoviestintään osallistujat sekä kommunikoivat keskenään että tuottavat sisältöjä, on lyhyessä ajassa noussut merkittäväksi verkkoilmiöksi ja yhteiskuntatieteellisen kiinnostuksen kohteeksi.

Tässä työryhmässä sosiaaliseen mediaan liittyvät monitieteiset kysymykset kytketään verkkoyhteisöjä ja mediakulutusta koskevaan keskusteluun. Sekä teoreettiset että empiirisiin tutkimuksiin perustuvat puheenvuorot ovat sopivia workshopiin. Tavoitteena on saada aikaan monipuolista keskustelua ja pohtia verkkoyhteisöjen merkitystä identifiointumisen kohteena ja osana muuttuvia mediakulutuksen käytäntöjä. Kiinnostuneita pyydetään lähettämään esitelmästään lyhyt abstrakti 8.11. mennessä osoitteeseen: perttu.melkas@stat.fi

3. Estetiikka ja kulutus vetäjinä Anu Valtonen & Eeva-Katri Ahola

Järjestäjät: Anu Valtonen, Lapin yliopisto ja Eeva-Katri Ahola, Aalto yliopiston kauppakorkeakoulu.

Tässä työryhmässä pohditaan estetiikan ja kulutuksen tutkimuksellisia ja yhteiskunnallisia yhteyksiä. Tervetulleita ovat sekä estetiikan tutkimusperinteestä käsin kulutusta tarkastelevat että kulutustutkimuksen kentän kautta esteettisiä ilmiöitä lähestyvät paperit. Esitettävät puheenvuorot voivat käsitellä teoreettisia, empiirisiä, menetelmällisiä tai yhteiskunnallisia kysymyksiä. Ne voivat kytkeytyä moniin temaattisiin aihealueisiin: elämys, taide, arki, esinemaailma, media, valta, jne. Esitelmien kautta avataan keskustelua tieteen ja taiteen erityisistä tavoista tietää, tutkia ja jäsentää maailmaa ja sen kauneutta.

Pyydämme esiintyjii lähettämään lyhyen abstraktin 8.11.2010 mennessä työryhmän järjestäjille alla oleviin osoitteisiin: anu.valtonen@ulapland.fi, eeva-katri.ahola@hse.fi

4. Kulutustutkimus ja degrowth vetäjänä Paavo Järvensivu & Annukka Berg

Järjestäjät: Paavo Järvensivu, Aalto-yliopisto, www.degrowth.fi, [paavo.jarvensivu\(a\)aalto.fi](mailto:paavo.jarvensivu(a)aalto.fi), Annukka Berg, Helsingin yliopisto, sosiaalitieteiden laitos, [annukka.berg\(a\)helsinki.fi](mailto:annukka.berg(a)helsinki.fi)

Työryhmässä esitellään kasvukeskustelun uusimpaan aaltoon eli niin kutsuttuun degrowth-keskusteluun liittyvää tutkimusta. Kasvuparadigmaan liittyvällä keskustelulla on pitkät juuret, ja BKT:n yksisilmäistä tavoittelua on kritisoitu sosiaalitieteissä ainakin 1950-luvulta alkaen niin ympäristön kuin sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulmasta (van den Bergh, 2009). 1970-luvulla esillä olivat muun muassa maapallon resurssien kasvulle asettamat rajat (Meadows et al., 1972) sekä talouden suotuisa koko ja paikka yhteiskunnassa (Schumacher, 1973). 1970-luvulla talouden koosta ja sen kasvun rajoista keskusteltiin kuitenkin enemmän väestön kuin kulutuksen kasvun näkökulmasta (Cohen, 2001).

1980-luvulla luotu kestävän kehityksen diskurssi (Our Common Future, 1987) on nyky-yhteiskunnassa muuttunut vallitsevaksi. Kestävän kehityksen lupaus talouden kasvun, ympäristön hyvinvoinnin ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden samanaikaisesta toteuttamisesta ei kuitenkaan ole saanut aikaan haasteen mittaluokan mukaisia uudistuksia. Tämä on johtanut kestävästä kehitystä vastaan suunnatun kritiikin voimistumiseen ja vauraiden teollisuusmaiden kulutuksen korostamiseen (Fournier, 2008; Martínez-Alier et al., 2010).

Degrowthia, suomennettuna esimerkiksi kohtuutaloutta tai kasvuvapaata yhteiskuntaa, on ehdotettu vaihtoehdoksi kestäväälle kehitykselle. Käsitteelle ei vielä ole löydetty vakiintunutta määritelmää. Degrowth-ajattelussa keskeistä on tehdä kriittinen irtiotto kasvutaloudesta. Ajatuksena on, että ilman kasvupakkoa yhteiskunnassa olisi enemmän mahdollisuuksia hyvinvointia suoraan lisääville politiikkatoimille (van den Bergh, 2009). Talouden ja kuluttajuuden sijaan halutaan edistää demokratiaa ja kansalaisuutta. Toisaalta degrowth voidaan ymmärtä konkreettisemminkin esimerkiksi tasa-arvoisena ja demokraattisena siirtymänä pienempään talouteen, jossa on vähemmän tuotantoa ja kulutusta (Martínez-Alier et al. 2010).

Kulutustutkimus ja degrowth -työryhmän erityisenä kiinnostuksen kohteena on se, miten degrowth-näkökulma on mukana kulutustutkimuksen piiriin kuuluvissa töissä. Työryhmän otsikon molempia keskeisiä käsitteitä tulkitaan kuitenkin väljästi. Keskusteltavaksi voi tuoda niin suomeksi kuin englanniksikin tehtyä tutkimusta. Työryhmään ilmoittaudutaan lähettämällä enintään 300 sanan abstrakti tai vapaamuotoinen esittely omista tutkimusnäkökulmista 12.11.2010 mennessä osoitteeseen [paavo.jarvensivu\(a\)aalto.fi](mailto:paavo.jarvensivu(a)aalto.fi).